

Sygn. akt IV CZ 58/20

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorzczak (sprawozdawca)

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa G.G.

przeciwko M.K., M.L. i Z.L.

następcom prawnym W.L.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 września 2020 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z dnia 18 lutego 2020 r., sygn. akt V ACa 326/19,

1. oddala zażalenie;

2. przyznaje adwokat J.G. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Gdańsku kwotę 1800 (tysiąc osiemset 00/100) złotych powiększoną o kwotę podatku od towarów i usług tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 lutego 2020 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił wniosek powoda G.G. o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej od

wyroku tego Sądu z dnia 9 września 2019 r. Jednocześnie Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powoda.

Sąd Apelacyjny wskazał, że wniosek o doręczenie wyroku z dnia 9 września 2019 r. z uzasadnieniem został złożony przez pełnomocnika powoda działającego z urzędu. Wyrok z uzasadnieniem został doręczony pełnomocnikowi w dniu 7 października 2019 r. Ewentualne uchybienia pełnomocnika procesowego w zakresie poinformowania powoda o doręczeniu orzeczenia, skutkujące uchybieniem terminowi do wniesienia skargi kasacyjnej, nie mogły, zdaniem Sądu, uzasadniać wniosku o przywrócenie terminu.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego zaskarżył zażaleniem powód, zarzucając naruszenie art. 398⁶ § 2 i art. 168 § 1 k.p.c. Jednocześnie skarżący, powołując się na art. 380 k.p.c., wniósł o poddanie kontroli orzeczenia w przedmiocie oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W motywach zażalenia skarżący podał, że ze względu na pobyt w Zakładzie Karnym ma utrudniony kontakt z pełnomocnikiem i sądem. Wskazał, że nie został poinformowany o zmianie pełnomocnika z urzędu, do której doszło w postępowaniu apelacyjnym. Zaniepokojony brakiem informacji o sprawie zwrócił się do Sądu Apelacyjnego w dniu 12 listopada 2019 r. o umożliwienie wglądu do akt sprawy, co nastąpiło ostatecznie w dniach 2 i 3 stycznia 2020 r. Wtedy powziął informację o ustanowionym dla niego nowym pełnomocniku i o treści wyroku Sądu Apelacyjnego.

Z materiału sprawy wynikało, że adwokat T.P. została ustanowiona w sprawie pełnomocnikiem procesowym skarżącego na podstawie postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 20 maja 2019 r., który ustalił, że dotychczasowy pełnomocnik powoda zaprzestał wykonywania zawodu. W związku z tym zawiadomienie o terminie rozprawy apelacyjnej w dniu 9 września 2019 r. zostało doręczone adwokat T.P., jako pełnomocnikowi procesowemu (art. 133 § 3 w związku z art. 118 § 1 k.p.c.). Adwokat T.P., działając w imieniu powoda, złożyła także wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego i doręczenie go z uzasadnieniem, co też *in casu* nastąpiło.

W judykaturze przyjmuje się jednolicie, przy aprobachie doktryny, że działania i zaniechania pełnomocnika procesowego są równoznaczne z działaniami i zaniechaniami strony. Także zawinienie pełnomocnika procesowego jest tożsame z zawinieniem strony. Pełnomocnik działa w postępowaniu jako *alter ego* strony, toteż zaniedbania lub nienależyta staranność pełnomocnika albo osób, którymi się on posługuje, wykluczają przyjęcie braku winy strony w niezachowaniu terminu (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2000 r., II CKN 554/00, niepubl., z dnia 1 grudnia 2011 r., I CZ 130/11 niepubl. i z dnia 14 lutego 2013 r., II CZ 163/12, niepubl. oraz powołane tam dalsze orzecznictwo). Do tych samych konsekwencji sprowadza się pogląd, według którego za stronę w rozumieniu art. 168 § 1 k.p.c. należy uważać także działających w sprawie przedstawiciela ustawowego i pełnomocnika procesowego strony (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 1935 r., C.III. 1146/34, Zb. Orz. 1936, nr 3, poz. 108 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2011 r., I UZ 165/10, niepubl. i z dnia 28 września 2011 r., I CZ 81/11, niepubl.).

W tym stanie rzeczy wskazane w zażaleniu okoliczności nie pozwalały przyjąć, że skarżący uprawdopodobnił brak winy w uchybieniu terminowi. Wyrok Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem został doręczony prawidłowo umocowanemu pełnomocnikowi procesowemu powoda. Doręczenie to, dokonane w dniu 7 października 2019 r., wywarło skutek procesowy również wobec powoda i pociągało za sobą otwarcie biegu terminu do wniesienia przez powoda skargi kasacyjnej. Powołane przez skarżącego okoliczności dotyczące utrudnionego kontaktu z pełnomocnikiem, braku wiedzy o jego zmianie, dołożeniu staranności w zakresie dążenia do zapoznania się z aktami, a także ewentualne zaniechanie poinformowania skarżącego o wydaniu wyroku, a w konsekwencji o rozpoczęciu biegu terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, nie rzutowały na sytuację procesową powoda z punktu widzenia powinności dotrzymania terminu do wniesienia środka zaskarżenia i konsekwencji jego niedochowania.

Okoliczność, że pełnomocnik procesowy nie poinformował powoda o losach postępowania apelacyjnego, w tym o wydaniu w sprawie rozstrzygnięcia i jego doręczeniu, może być rozpatrywana w płaszczyźnie relacji między pełnomocnikiem procesowym a powodem. To, że skarga kasacyjna nie została wniesiona w terminie

na skutek ewentualnego nienależytego działania pełnomocnika procesowego, nie może jednak stanowić przyczyny stwierdzenia braku winy po stronie powoda w uchybieniu terminowi do wniesienia środka zaskarżenia. Okoliczności te nie wskazują bowiem, by na przeszkodzie prawidłowemu wniesieniu skargi kasacyjnej stanęły obiektywne i niezależne od strony i jej pełnomocnika przeszkody (por. *mutatis mutandis* postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2015 r., IV CZ 55/15, niepubl.).

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

as]

jw